

Tægen *Scoloposcelis pulchella* Zett. i Danmark (Het., Anthocoridae)

Af

Henrik Enghoff

Zoologisk Museum, København

På en ekskursion til Rude Skov nord for København d. 27. maj 1969 fandt undertegnede tægen *Scoloposcelis pulchella* Zett. Denne art er ikke tidligere kendt fra Danmark. Både nymfer og imagines fandtes i stort tal under barken på nogle opstabilede grankævler (diameter 30—40 cm). Sammen med *Sc. pulchella* fandtes anthocoriden *Xylocoris cursitans* Fallén og barkbillen *Pityogenes chalcographus* L.

Ved senere lejligheder (25.1.1970 og 5.5.1970) har *Sc. pulchella* ikke været at finde på lokaliteten. Derimod var på begge de nævnte datoer *X. cursitans* uhyre talrig. Muligvis kan dette tydes således, at *X. cursitans*, der er en veletableret og almindelig art i Danmark og vides at udsuge biller (Southwood & Leston 1959) i lighed med *Sc. pulchella* (jvf. nedenfor), har udkonkurreret *Sc. pulchella*. Dog kan vel også f. eks. udtørring af grankævlerne have haft betydning for *Sc. pulchella*'s forsvinden.

At *Sc. pulchella* ikke er fundet før i Danmark kan skyldes, at den har været overset. Den findes i alle vore nabolande. Imidlertid kan det også tænkes, at den først er indvandret for nylig, jvf. andre nåleskovdyrs indvandring og tiltagen i nyere tid (f. eks. jættebarkbillen *Dendroctonus micans* Kugel. (Hansen 1956)).

Sc. pulchella's biologi er meget speciel, idet den så vidt vides udelukkende lever af barkbillen *Pityogenes chalcographus*' larver (Wagner 1967), og fortrinsvis kan findes i denne billes gange. Det kunne måske tænkes, at billesamlere er faldet over *Sc. pulchella* uden at hæfte sig nærmere derved. Arten er letkendelig. Den kan

beskrives som en mindre og smallere udgave af den almindelige bladlustæge *Anthocoris nemorum* L.: ca. 3 mm lang, aflang-parallelsidet og sort-hvid broget; især er forvingernes hvide membran iøjnefaldende. Forfatteren vil med tak modtage oplysninger om eventuelle fund af *Sc. pulchella*.

Stud. mag. Nils Møller Andersen takkes for hjælp ved bestemmelsen af arten.

Summary

The anthocorid bug *Scoloposcelis pulchella* Zett. is recorded for the first time from Denmark (N. of Copenhagen, 27.v.1969). January and May 1970 it was absent from the biotope perhaps as a result of competition from another anthocorid, *Xylocoris cursitans* Fall.

Litteratur

- Hansen, Victor, 1956: Biller 18. Barkbiller. — Danmarks Fauna 62. København.
- Southwood, T. R. E. and D. Leston, 1959: Land and water bugs of the British Isles. London & New York.
- Wagner, E., 1967: Wanzen oder Heteropteren. II, Cimicomorpha. — Tierwelt Deutschlands 55. Jena.

Anmeldelse

A short history of the Brown-tail Moth. By William Curtis (1782). Facsimile Reprint 1969. Introduction by W. T. Stearn and Entomological Notes by D. S. Fletcher. Curwen Press. Sole Distributor E. W. Classey Ltd. Pris £ 3.15.0 d.

Blandt de senere års rige høst af lepidopterologisk litteratur bør fremhæves de faksimileudgaver af »klassikere«, som p.g.a. et forbeskødet oplag hurtigt forsvandt fra markedet.

Ikke mindst ved E. W. Classey's initiativ er uundværlige værker af f. ex. Haworth, Meyrick og ikke mindst Pierce, hvis sidste bind (om noctuidernes hun-genitalier) udkom i 1942 i et oplag af — 100 eksemplarer, nu atter til at købe.

Ovennævnte lille bog fra 1782, skrevet af botanikeren William Curtis (ikke at forveksle med den kendte og produktive entomolog John Curtis, der levede et halvt hundrede år senere) er vel langt fra uundværlig, men dog en art klassiker indenfor skadedyrlitteraturen. Foruden detaillert at beskrive og illustrere »The Brown-tail Moth«s livshistorie giver forf. nemlig tillige — hvad der var ukendt i samtiden — anvisning på dens bekæmpelse. Han anbefaler nedskæring og af-